

Maaseudulle kauppoja. Suomessa sallittiin 19.12.1859 senaatin asetuksella niin sanottu maakauppa: maaseudulla sai käydä kauppa myös muualta tuoduilla tuotteilla.

Nimipäivät
Tänään: Iiro, Iikka, Iisakki, Isko
Tiistaina: Benjamin, Kerkko

KARI SALONEN

Talvi ei ylämaankarjahiehoja haittaa. Jäppilässä sijaitsee Suomen ensimmäinen Ranchising-yritys, jossa Esko Rissanen tilan lisäksi on kaksi muuta tilaa. Ne hoitavat yhteensä 160 naudan karjaa.

Pienuuden hulluus pyyhälsi Jäppilästä Etelä-Afrikkaan

Eteläafrikkalaisten pienviljelijöiden taidot katosivat suurtilojen kahmittua maat.

MAIJA ALA-SIURUA
JÄPPILÄ

Eteläafrikkalainen pienviljelijä lähtee töihinsä puku päällä. Kun naapurit eivät enää ole silmän kantaman päässä, hän vaihtaa pensaan takana työvaatteet päälle.

Viljelijän työtä ei arvosteta – oikeastaan sen harjoittaminen on häpeä, kertoo näkemästään pieksämäkeläisen lihantuottaja ja Hyvätuuli Highland Oy:n toimitusjohtaja **Esko Rissanen**.

Hän haluaa palauttaa eteläafrikkalaisten pienviljelijöiden omanarvon tunnon ja tuoda heidän ulottuvilleen tunteita siitä, että työssään voi onnistua.

Hyvätuuli Highland vie Etelä-Afrikkaan osaamista ja tietoa, jota Rissanen on 15 vuotta kerännyt yhteiskumppaninsa **Matti Kauhasen** kanssa.

He hoitavat tilojaan Ranchising-konseptin mukaisesti, joka on ketjumuodossa toteutettava maatilayrittäjyyttä. Peruseri-aste on yritysmaailmasta tuttu franchising.

”Toiminnan lähtökohta on pienuuden hulluus”, Rissanen kuvailee.

”Mahdollisimman pienillä resursseilla ja tuotannon määrällä saadaan aikaan kohtuullinen toimeentulo. Riskit jäävät mahdollisimman pieniksi, yhteistyöstä irtautuminen tai liiketoiminnan myyminen on helppoa.”

Miten Hyvätuuli puhalsi itsensä Etelä-Afrikkaan?

Kaikki alkoi, kun Savonia ammattikorkeakoulu otti yhteyttä, Rissanen kertoo.

Se etsi paikallisia yrityksiä mukaan kolmivuotiseen EU:n

”Mahdollisimman pienillä resursseilla ja tuotannon määrällä saadaan kohtuullinen toimeentulo.”

ESKO RISSANEN

rahoittamaan Tradeit-hankkeeseen, joka päättyi lokakuussa.

Hankkeen tavoitteena oli kehittää uudenlainen eurooppalainen pienten ja keskikokoisten elintarviketuottajien verkosto.

Hyvätuuli Highland päätyi yli vuosi sitten kesällä Italiaan yrittäjyyttä käsittelevään kesäakatemiaan esittelemään Ranchising-konseptia.

Kuulijoiden joukossa oli lehtori **André Mostert** Englannin Itä-Lontoon yliopiston yrittäjyyskeskistä.

Etelä-Afrikassa syntynyt Mostert esitti idean: lähtekää Etelä-Afrikkaan kehittämään maataloutta Ranchising-ajattelun pohjalta.

”Se oli niin hullu, ettei siihen voinut olla tarttumatta.”

Matkaan lähdettiin loppusyksystä 2015.

”Kiersimme kaksi viikkoa eri puolilla Etelä-Afrikkaa tutustuen paikalliseen maatalouteen.”

Nyt Etelä-Afrikkaa koluaa pääasiassa **Sami Lehto**, joka on yhtiön liiketoiminta-asiantuntija.

Lehto on solminut kontakteja muun muassa viranomaisiin, yliopistoihin ja maatalouden parissa toimiviin yrityksiin, Rissanen kertoo.

”Tavoitteena on, että puolen vuoden kuluessa solmimme ensimmäiset franchising-sopimukset ja käytännön työ voi alkaa.”

Eteläafrikkalaisten verkostojen lisäksi suomalaisyritys on saanut taloudellista tukea Team Finland-verkoston kautta.

Herää kysymys, eivätkö eteläafrikkalaiset osaa itse kehittää maatalouttaan.

Pienviljelijöiden osaaminen katosi lähes kokonaan, kun suuret tilat ottivat maat käyttöönsä, Rissanen selittää.

Rotuerottelu- eli Apartment-järjestelmä purettiin 1990-luvun alkupuolella **Nelson Mandelan** johdolla.

Ensimmäisten vapaiden vaalien jälkeen maatalousmaata alettiin palauttaa pienviljelijöille. Maat siirtyivät, osaaminen ei.

”Me viemme sinne maatalousosaamisen lisäksi myynnin ja markkinoinnin osaamista – emme koneita tai laitteita.”

Rissanen mukaan eteläafrikkalaista maataloutta kehittämällä eteläafrikkalaisia köyhiä perheitä voi nostaa toimeentulon toimeentulon rajalle.

”Kansainväliset suuryritykset haluavat tehdä yhteistyötä suurien maatilojen kanssa. Niillä ei ole mielenkiintoa tarjota pien-

ESKO RISSANEN

Asuinpaikka: Pieksämäki.

Ikä: 49.

Millä ja missä luetaan Maaseudun Tulevaisuutta?

”Kotona paperilehteä keittiön pöydän ääressä ja reissussa tabletilla.”

Mitä teet lehdele lukemisen jälkeen?

”Vien myymälään. MT on sen verran suuri, että siihen saa käärittynä asiakkaalle enemmän kuin kaksi pakettia jauhelihaa.”

Parasta ja parannettavaa MT:ssä?

”Luen paljon yliötä ja vieraillevien kolumnistien kirjoituksia, kuten Iikka Herliniä. Niistä saa paljon hyvää tietoa. Toivoisin enemmän juttuja, joissa esitellään erilaisia tapoja toimia. Onko lisäinvestointi ainoa oikea tie? Se, ettei aina kasveta, on ihan yhtä arvokasta.”

MT
100 vuotta

Sata lukijaa

Sarjassa esitellään juhlavuoden aikana 100 MT:n lukijaa.

Esko Rissanen on vankkumaton paikallisesti tuotetun ruuan puolestapuhuja. Hyvätuulen tuottama liha on saanut oikeuden käyttää D.O. Saimaa -alkuperämerkkiä. Se kertoo ruuan olevan tuotettu noin sadan kilometrin säteellä Saimasta.

Hyvätuuli Highlandin eläimistä menee teuraaksi vuodessa 20–25 eläintä, joista kertyy noin 5 000 lihaa. Kaikki myydään oman tilamyymälän kautta suoraan kuluttajille.

tilojen tuotteilla markkinoita. Vaikka sinne jotain saisi, hinta on aivan liian alhainen.”

Eteläafrikkalaisten kehityksen painopiste on brändin rakentamisen lisäksi ollut koulutuksessa ja osaamisen monistamisessa, digitalisoinnissa ja laadun ylläpitämisessä.

”Haluamme saada aikaan samanlaisen myönteisen pyörteen kuin meillä täällä Jäppilässä on ollut 15 vuoden ajan.”

15 000 kilometrin päästä katoen suomalainen maatalous näyttäytyy uudessa valossa.

”Mitä kaikista halpuuttamisesta ja vastaavasta koituu, jos maatalous joutuu niin ahtaalle, että meiltäkin katoaa sukupolven hiljainen osaaminen?”

”Olemme nähneet, miten äärettömän vaikeaa kaiken aloittaminen alusta on. On iso riski, että meille käy kuten Etelä-Afrikassa.”

Maatiloille tarjolla ketjuyhteistyötä

MAIJA ALA-SIURUA

Ranchising on kahden eteläafrikkalaisen ylämaankarjankasvattajan **Esko Rissanen** ja **Matti Kauhasen** kehittämä konsepti, jonka peruseriaste on muusta yritystoiminnasta tuttu franchising.

Kaikilla Ranchising-ketjuun kuuluvilla maatiloilla tuotannon laatuun ja tuotteisiin liittyvät tekijät ovat yhtenevät.

Kokonaisuus pitää sisällään myös esimerkiksi koulutusta ja tuotekehitystä.

Mukaan päästäkseen ei tarvitse olla ylämaankarjankasvattaja.

Ketjumuotoisesta yritystoiminnasta kiinnostuneelle tilalle laaditaan soveltuvuus selvitys, jossa arvioidaan toimintatavan kannattavuus ja soveltuvuus tilan olosuhteisiin.

Ensimmäisessä Jäppilässä sijaitsevassa Ranchising-yrityksessä on kolme tilaa. Rissanen ja

Ensimmäisessä Ranchising-yrityksessä on kolme tilaa.

Kauhasen lisäksi mukana on **Arto Pohjalainen**.

Kukin heistä omistaa peltonsa ja eläimensä. Kokonaisuutta hoidetaan yhteistyösopimuksessa sovitun mukaan.

Viljelyssä yhteensä 160 hehtaari peltoa, karjaa noin 160 päättä.

Vuodessa menee teuraaksi 20–25 eläintä, joista kertyy noin 5 000 lihaa.

Liha myydään oman tilamyymälän kautta suoraan kuluttajille Hyvätuuli Highland -tuotemerkillä.

Ranchising on rekisteröity tavaramerkki.